

CE ESTE DISLEXIA?

Dislexia există de multă vreme și a fost definită în multe moduri. În anul 1968, **World Federation of Neurologists** a definit dislexia ca o boală a copiilor, care, în ciuda faptului că merg la școală, nu reușesc să-și formeze aptitudinile de limbaj caracteristice cititului și scrisului, corespunzătoare capacităților lor intelectuale. Este definită ca o dizabilitate a învățării care poate afecta capacitatea unei persoane de a citi, scrie și uneori de a vorbi, este cea mai frecventă dizabilitate a învățării la copii și persistă de-a lungul întregii vieți. Copiii care au dislexie le este greu să învețe să citească deși merg la școală, au cel puțin un nivel mediu de inteligență și li se recomandă oportunități adecvate de învățare. Sunetele sunt percepute ca în altă ordine sau nu sunt auzite corect. Aceasta este cauzată de un defect al capacității creierului de a traduce imaginile primite de la ochi sau de la urechi în limbaj inteligibil, fără a duce la probleme de vedere sau de auz.

Pictorul Leonardo da Vinci, Pablo Picasso, inventatorul Thomas Edison, Albert Einstein, Thomas Jefferson, sunt doar o parte dintre geniile care au suferit de dislexie și pe care boala nu i-a împiedicat să rămână în istorie.

TIPURI DE DISLEXIE

- **Dislexia fonologică** – implică dificultăți în a descompune cuvintele în unități mai mici, ceea ce face dificilă potrivirea sunetelor cu forma scrisă.
- **Dislexia de suprafață** – implică dificultatea de a recunoaște vizual un cuvânt, fapt ce îngreunează memorarea și învățarea lui.
- **Deficit de denumire rapidă** – implică dificultatea de a numi rapid literae sau numere atunci când copilul le vede.
- **Dislexie cu deficit dublu** – implică dificultatea de a izola sunetele și de a numi literele și numerele.
- **Disgrafia** – implică dificultatea copilului de a ține și controla creionul astfel încât să poată scrie semnele corect pe hârtie.
- **Discalculia** – implică dificultatea în înțelegerea conceptului de număr și în realizarea calculelor.

SIMPTOME ȘI FORME DE DISLEXIE LA COPIL:

- Copilul începe să vorbească târziu;
- Nu învață ușor cuvinte noi;
- Are dificultăți în a rosti corect cuvintele: inversează sunetele sau confundă cuvintele care sună la fel;
- Nu își amintește sau îi este greu să numească litere, numere și culorile;

- Dificultate în perceperea informațiilor;
- Dezorganizare totală;

CÂND AJUNGE LA ȘCOALĂ, OBSERVĂM CĂ:

- Întâmpină dificultăți în a procesa și a înțelege ceea ce aude;
- Nivelul de citire este sub cel corespunzător vârstei sale;
- Are dificultăți în a observa asemănări și diferențe de litere și cuvinte;
- Întâmpină dificultăți în a găsi cuvântul potrivit sau în a forma răspunsuri;
- Are dificultăți de scriere și îi trebuie mult timp pentru a rezolva sarcinile de scriere și citire, pe care de multe ori le evită;
- Cu un nivel ridicat de inteligență, elevul are abilități slabe de citire;
- Copilului îi este greu să arate partea de sus și de jos, confundă partea dreaptă cu partea stângă.

Cu ajutorul instrumentelor potrivite, al specialiștilor și, foarte important, cu sprijin emoțional, copiii cu dislexie pot performa la școală și pot deveni ceea ce își doresc.

CUM SĂ AJUȚI UN COPIL CU DISLEXIE ACASĂ?

Este întrebarea frecventă venită din partea părinților alături de întrebarea : „ce să lucrez acasă cu copilul meu dislexic?” Răspunsul este simplu : nimic și totul!

Părintele trebuie să ofere copilului **DRAGOSTE, REGULI** și **SĂ-L LASE SĂ COPILĂREASCĂ.**

Copiii dislexici au nevoie de dragoste, să se simtă iubiți , acest lucru ajutându-i foarte mult la creșterea încrederii de sine. Pentru orice lucru bun sau constructiv ,copilul trebuie lăudat și orice progres ,oricât de mic ,trebuie apreciat.Cu ajutorul părinților, copilul trebuie să descopere ce îi place, ce pasiuni are. El nu trebuie să urmeze un ideal al părintelui sau o pasiune a acestuia.Pentru a-și descoperi pasiunile, dar și pentru a-și dezvolta abilitățile de motricitate fină e bine ca acesta sa meargă la cât mai multe ateliere pentru copii .Iar dacă acesta va face o pasiune pentru un anumit tip de activitate, abia apoi poate fi înscris la un curs.

Cu dragoste copilul va fi curajos, nu-i va fi frică să spună ce gândește și se va simți liber.

REGULI

Orice societate se bazează pe reguli așa ca și copilul are nevoie de reguli. Pentru a fi bine privit și primit în societate ,are nevoie să cunoască din familie regulile de bună purtare. Când copilul va fi politicos, ascultător și va respecta oamenii din jurul lui, aceștia îi vor arata mai multă încredere. Dislexia nu are legătură cu lipsa de educație. Nu poți spune despre un copil , doar pentru că este dislexic: Nu știe să spună, „Te rog” „Mulțumesc!” sau „Bună ziua!”

Regulile pe care cel mic trebuie să le respecte ,trebuie respectate și de cel care le impune. Nu îi putem spune copilului „Nu traversa strada pe culoarea roșie!”, iar parintele fix asta faceți pentru că „se grăbeste”. Copilul este oglinda părintelui!

LĂSAȚI-L SĂ COPILĂREASCĂ!

Școala e școală, regulile sunt reguli, însă chiar și cu acestea copilul trebuie să se bucure de copilărie. Copilul trebuie să se joace! Copiii așa învață cel mai bine – prin joc. Programul copilului nu trebuie aglomerat cu tot felul de cursuri care nu-i plac. În locul unui curs plictisitor mai bine se joaca în parc , dacă este posibil, în fiecare zi, cel puțin o oră .

Copilul trebuie să aibă jocuri și jucării, nu ecrane! Dacă nu poate avea jocuri și jucării nu este nicio problemă pentru că împreună puteți inventa și construi astfel de lucruri. Copiii nu au nevoie de dulciuri zilnic și în cantități însemnate, nici de ultimul joc pentru PC sau tableta, nici de ore petrecute la desene animate pentru a se simți copii. Da, anturajul și colegii de clasă îl pot influența pe copil, să aibă anumite preferințe în joc, însă părintele cu ajutorul dragostei și a regulilor poate convinge copilul de ce este mai bine și mai bun pentru el.

Nevoile copiilor cu dislexie în clasă, sunt extrem de variabile, în funcție întotdeauna de dificultățile pe care le prezintă fiecare copil. Dar toți au o nevoie comună și anume că necesită metode de predare diferite de cele tradiționale, așa că, în multe ocazii, trebuie să li se acorde mai mult timp, astfel încât să poată desfășura o bună învățare să li se ofere sprijin emoțional.

CUM AJUT UN COPIL CU DISLEXIE ÎN CLASĂ ?

- Sunt pozitiv și constructiv;
- Nu judec abilitățile elevului;
- Folosesc resurse tehnologice care îmbunătățesc abilitățile de citire și scriere ale elevului ;
- Creez un mediu structurat, ordonat și previzibil ;
- Transmit explicații și instrucțiuni în mod clar și, dacă este necesar, mai încet și mai repetat;
- Îi scot în evidență abilitățile, punctele forte, efortul și progresul pentru a profita de această bază și a continua să avanseze în învățarea lor. Dimpotrivă, nu este deloc recomandat să ameninț sau să pedepsesc elevul pentru a se îmbunătăți, deoarece acest lucru nu va da rezultate, ci va avea efecte negative asupra stimei de sine, performanței și încrederii stabilite cu profesorul;
- Ofer adaptări curriculare cu ajutorul opiniei și al considerației profesionistului psihopedagogic al școlii;
- Păstrez legătura cu familia copilului pentru a transmite informații despre situație;
- Nu-l voi încărca cu un flux mare de informații, deoarece nu va putea învăța totul deodată;

- Voi concepe exerciții speciale care să refacă treptat vorbirea orală și scrisă.;

Cu toate acestea, copiii cu o astfel de anomalie se pot distinge printr-un intelect dezvoltat, sunt mai curioși, au perspicacitatea și intuiția bine dezvoltate și totul pentru că percep realitatea într-o reprezentare multidimensională. În plus, astfel de copii au o imaginație vie și toate simțurile sunt ascuțite. Oricum ar fi, dislexia trebuie identificată și corectată în timp util, deoarece creează multe probleme copilului. Și dacă este posibilă corectarea deficienței în percepția informațiilor, copilul va primi în cele din urmă două caracteristici calitative - inteligență ridicată și abilități creative dezvoltate.

„Dislexia este un produs al gândirii și un mod specific de a răspunde la sentimentele de confuzie”
(**R.D. Davis**)

BIBLIOGRAFIE

- Albu, A., Albu, C. Psihomotricitate, Editura Spiru Haret, Iași, 1999
- Bartok, E, coordonator, Eu citesc mai bine! Îndrumător pentru tratarea tulburărilor lexico-grafice, Editura Tîrgu Mureș, 2010
- Burlea, G., Burlea, M. (coord.), Dicționar explicativ de logopedie, Editura Polirom, Iasi, 2011
- Burlea, G., Tulburările limbajului scris-citit, Editura Polirom, Iași, 2007
- Verza, E., Tratat de logopedie, Editura Fundației Humanitas, București, 2003
- www.cogneurosociety.org/dyslexia_myths, Getting Past Dyslexia Myths: How Neuroscience Has Helped, Priya Kalra,
- www.dyslexia.yale.edu/Myths.html
- www.dyslexiahelp.umich.edu/professionals/dyslexiaschool/strategies-for-teachers, Strategies for Teachers

Prof.învățămint primar Gropeneanu Tanța
Școala Gimnazială Dorobanțu, județul Tulcea